

5 Markt en netten

De energielevering en de implementatie van betrouwbare, niet-discriminerende netten garanderen!

Farid Fodil-Pacha,
verantwoordelijke voor
de technische dienst
Markt en Netten
bij BRUGEL

**Bekijk de
video online**

De opdrachten van de technische dienst Markt en Netten van BRUGEL zijn geconcentreerd zich rond drie krachtlijnen: de technische omkadering van de elektriciteits- en gasnetten, het toezicht op de markt voor de levering van elektriciteit en gas en de implementatie van de flexibiliteitsmarkt.

Opdracht 1: opvolging van het technisch beheer van de netten

Om de implementatie van niet-discriminerende, betrouwbare en performante netten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verzekeren, analyseert BRUGEL elk jaar de investeringsplannen van de DNB (distributienetbeheerder) en de GTNB (gewestelijke transmissienetbeheerder). Vanuit deze optiek volgt BRUGEL ook de realisatie van de geplande investeringen op.

In september 2016 hebben SIBELGA (de distributienetbeheerder) en ELIA (de gewestelijke transmissiebeheerder) zoals elk jaar hun ontwerp van plan voor de komende jaren ingediend. De dienst heeft de opportuniteit van deze investeringen geëvalueerd, door in de eerste plaats te controleren of de voorziene investeringen volstonden en daarna het verkregen kwaliteitsniveau van de energielevering te analyseren. BRUGEL gaat daarbij aan de hand van een aantal indicatoren na of de investeringen goed zijn afgestemd op de nagestreefde doelstellingen. De dienst zette in 2016 ook studies op over deze plannen. Zo werd er

bijvoorbeeld een technisch-economische studie uitgevoerd over de plaatsing van oplaadpunten voor elektrische voertuigen, naast een studie naar conversieprojecten voor de gasnetten in de buurlanden.

Nieuwe meters

Op het vlak van netbeheer stond 2016 in het teken van meerdere projecten. Bepaalde types professionele klanten, van wie de meters tot dan toe handmatig werden opgenomen, kregen meters met teleopneming. Momenteel neemt zo'n meter de meterstanden maandelijks tot driemaandelijks op, maar binnenkort zal hij de dagelijkse lastcurves kunnen opnemen. Dat zal de klanten in staat stellen beter over hun contract te onderhandelen en hun elektriciteitsverbruik efficiënter te beheren.

Om te voldoen aan de Europese verplichting om aan bepaalde klanten elektronische meters ter beschikking te stellen (bij van ingrijpende renovaties van gebouwen, nieuwe aansluitingen of de vervanging van meters), heeft SIBELGA in zijn investeringsplan voorzien in de installatie van 21.825 meters tussen nu en 2021. Deze meters zullen over een lokale poort beschikken die de klant toegang geeft tot gedetailleerde verbruiksgegevens. De slimme functies (opening/sluiting, meteropname op afstand ...) zullen echter niet worden geactiveerd.

Slimme meters

De elektronische meter is een meetsysteem dat de verbruikte energie in real time kan meten. Wanneer de meter over een communicatiemodule beschikt, spreken we van een slimme meter.

Een slimme meter geeft onder andere informatie over het verbruik door aan de distributienetbeheerders.

Daarnaast voorziet SIBELGA in de implementatie van 5.000 slimme meters om functies te testen (voorzien in MIG6²) en het implementatieproces te valideren. Dit project is uitgesteld naar 2018; BRUGEL heeft gewezen op de onverenigbaarheid van deze planning met de go-live-datum van MIG6. SIBELGA heeft van zijn kant bevestigd dat het zal overgaan tot laboratoriumtests om de haalbaarheid van de marktprocessen (MIG6) te valideren.

Conversie van het gasnet

Een ander markant feit uit 2016 was de aankondiging door SYNERGRID van een indicatief plan voor de veranderingen die op til zijn in de gasdistributie. Nederland is van plan om vanaf 2024 zijn export van arm gas (low) met 15 % per jaar in te krimpen, gevolgd door een volledige stopzetting in 2030. Op termijn zal het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dus niet langer met dit type gas worden bevoorrad. Deze wijziging zal een impact hebben op de infrastructuur van het Brusselse distributienet en op de binneninstallaties van de gebruikers ervan (particuliere en professionele gebruikers).

Volgens dit indicatieve plan zal de conversie van het Brussels Hoofdstedelijk gewest in 2020 beginnen en eind

2023 worden afgerond. Het zal betrekking hebben op ruim 500.000 klanten. In juli 2016 organiseerde SIBELGA samen met SYNERGRID een openbare conferentie om zijn indicatieve plannen voor de conversie van het net aan te kondigen. De verantwoordelijkheid van elke speler moet echter nog worden bepaald en het blijft onbekend of rijk gas compatibel is met de toestellen van de Brusselse huishoudens.

Voorzorgsbeginsel

Rekening houdend met het dringende karakter van de situatie voerde BRUGEL in oktober 2016 een internationale studie uit en zette de regulator een reeks bilaterale raadplegingen op met verschillende betrokken spelers (installateurs, leveranciers, DNB, fabrikanten van gastoestellen, controleorganen enz.). Tegelijk werd in samenwerking met de juridische dienst een studie gestart om te bekijken of het bestaande kader het beheer van een dergelijk project toelaat. Na afloop van deze analyse adviseerde BRUGEL de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om te opteren voor een geïntegreerde visie op deze conversie, zodat er rekening kon worden gehouden met de technische, sociale, gezondheidsgerelateerde economische en milieugerelateerde aspecten ervan. BRUGEL wees ook op het voorzorgsbeginsel, dat bepaalt dat het Gewest zich ervan moet vergewissen dat de conversie voor de Brusselse consumenten veilig verloopt.

² MIG6: Message Implementing Guide, d.w.z. het communicatieprotocol tussen DNB operatoren en leveranciers

Opdracht 2: toezicht op de markt van de levering van elektriciteit en gas

Een andere hefboom waarover BRUGEL en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering beschikken voor het markttoezicht, betreft de aanvragen (nieuwe of aanpassingen) van leveringsvergunningen. Volgens het Brussels wettelijk kader moeten energieleveranciers over een vergunning beschikken om energie te kunnen verkopen op het grondgebied van het Gewest. De dienst heeft dus ook als opdracht deze vergunningen administratief op te volgen en informatie te verstrekken aan de kandidaten die zo'n vergunning willen.

In deze context volgt BRUGEL ook de leveranciers op (37 vergunninghouders, waarvan er in 2016 24 actief waren) via hun publicaties, hun activiteitenverslagen en de ontvangen statistische kwartaal- of jaargegevens. De dienst houdt tot slot rekening met het jaarlijkse verslag van SIBELGA over de niet-discriminerende praktijken tegenover de energieleveranciers. In het kader van formele of informele uitwisselingen in de loop van het jaar aarzelde de dienst niet om met diverse spelers bilaterale ontmoetingen te organiseren of hen te spreken tijdens van bredere bijeenkomsten.

Twoe markante gebeurtenissen

In 2016 deden zich twee markante gebeurtenissen voor op de markt: de fusie door opslorping van Electrabel Customer Solutions door Electrabel en de overname van Lampiris door de Total Groep. In beide gevallen werden de dossiers bij BRUGEL ingediend. BRUGEL controleerde de conformiteit van hun aanvragen voor aanpassing/intrekking/hernieuwing van hun leveringsvergunningen.

Globaal genomen is de markt in 2016 relatief stabiel gebleven. In het huishoudelijk segment zijn er voortaan acht leveranciers actief. Gezien het toenemend aantal veranderingen van leverancier (switches), stelt BRUGEL ook vast dat de consumenten actiever op zoek gaan naar de voordeligste contracten door alle aanbiedingen op de markt met elkaar te vergelijken. Ze kunnen daarvoor gebruikmaken van Brusim, de prijsvergelijker van de regulator.

Clearinghouse ATRIAS

In het licht van de ontwikkelingen op de energiemarkt werd ook het nieuwe clearinghouse ATRIAS in het leven geroepen om de rol van bemiddelaar te spelen, voornamelijk tussen de energieleveranciers en de DNB's. De situatie op de Belgische energiemarkt zal op die manier evolueren van gedecentraliseerde clearinghouses naar een centraal clearinghouse. Aangezien ATRIAS een vereniging is die meerdere DNB's omvat, waaronder SIBELGA, heeft BRUGEL recht op inzage van de documenten afkomstig

van hun diensten, zoals het nieuwe handboek voor gegevensuitwisseling tussen de DNB's en de leveranciers (MIG). De lancering van dit platform was voorzien voor januari 2018, maar is uitgesteld tot september 2018. Dit uitstel heeft financiële en organisatorische gevolgen voor alle partijen, zoals wordt vermeld in de verslagen die we van ATRIAS en de FEBEG ontvingen.

BRUGEL heeft nota genomen van deze beslissing en heeft elke partij afzonderlijk opgeroepen om zich aan de nieuwe lanceringsdatum voor dit clearinghouse te houden.

Opdracht 3: Implementatie van de flexibiliteitsmarkt

BRUGEL probeert regels te definiëren voor dit nieuwe domein, waarvoor nog geen wettelijk kader bestaat, en biedt advies aan de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Op een leveringsmarkt koopt (of verkoopt) de klant van (of aan) een leverancier de energie die hij gaat verbruiken (of produceren). Op de flexibiliteitsmarkt verkoopt de klant aan deze leverancier (of aan een andere commerciële speler) flexibiliteit, dat wil zeggen de mogelijkheid om zijn verbruik (of productie) te moduleren in functie van de externe prijsignalen. Deze flexibiliteit wordt voornamelijk door ELIA gekocht om het evenwicht in zijn net te bewaren, en door de BRP's (Balance Responsible Parties) voor het evenwicht van hun energieportefeuilles.

Wettelijk kader

Aangezien er geen wettelijke kaders bestaan die de verantwoordelijkheden van de diverse spelers bepalen, is deze flexibiliteitsmarkt nog niet geïmplementeerd op het niveau van de huishoudelijke en kleine professionele afnemers. In 2016 gaf BRUGEL de Brusselse Hoofdstedelijke Regering advies over het wettelijke kader waarmee deze nieuwe markt kan worden beheerd. Naar verwachting zullen er binnenkort wetsvoorstellen worden aangenomen door het Brussels Parlement. BRUGEL pleit met name voor de invoering van een leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten en het bepalen van de taken en verantwoordelijkheden van elke speler.

Bescherming van de consument

Binnen dit al met al vrij technische debat heeft BRUGEL ook de bescherming van de consument centraal willen stellen. BRUGEL moet zowel opkomen voor klanten die flexibiliteit bieden als voor klanten die dit niet kunnen. Sommige consumenten zouden een negatieve invloed kunnen ondervinden van deze nieuwe flexibiliteitsmarkt. BRUGEL zal dan ook aandachtig toezien op de implementatie van niet-discriminerende netwerken.